

deste Aktiver. Overskuddet er opgjort til 1,000 Kr., medens det reelt kun var 373 Kr. Hvis vi nu faa kommunal Skattepligt indført for Forbrugsforeninger, turde der være Haab om, at de i alt Fald gøre Overskuddet saaledes op, at det ikke bliver 1,000 Kr., naar det i Virkeligheden er 373 Kr. I det hele er imidlertid denne Maade at gøre et Regnskab op paa vistnok den, som den højtærede Landstingsmand (J. Pedersen) tænkte paa, naar han sagde, at Forbrugsforeningerne førte Bøger paa „deres egen Maade“. Men hverken Forbrugsforeningerne eller deres Kreditorer ere tjente med, at disse Bøger føres paa denne ejendommelige Maade, og derfor kunde det være i høj Grad nyttigt, ogsaa for Forbrugsforeningernes egen Skyld, om de kom ind under Bogføringspligt.

Jeg ser, at en anden æret Landstingsmand, Sonne, har været derimod, og netop ud fra en Begrundelse, som den ærede Ordfører, det ærede Medlem fra Nyborg (Birch), gendrev, idet han talte om „Bogføringsuniformering“. Jeg maa her gentage, hvad jeg sagde før, at der ved denne Lov ikke er Tale om noget saadant som Bogføringsuniformering; — det er det gode ved Loven, at den kun i faa Ord fastslaar selve de ledende Principper; hvorledes disse i det enkelte skulle udføres, beror paa den specielle Forretnings Art. Nu har jeg ikke overset, at saavel den ærede Landstingsmand, hvis Navn jeg sidst nævnde, som ogsaa den højtærede Handelsminister oppe i Landstinget henviste til Andelslovens § 19, altsaa gjorde omtrent dette Ræsonnement gældende, at der var ingen Anledning til ved denne Lov at inddrage Forbrugsforeningerne under Bogføringspligten, eftersom der for Rigsdagen forelaa en anden Lov, nemlig en Lov om Andelsforeninger, og i denne Lovs § 19 var der netop givet udtrykkelige Forskrifter angaaende Forbrugsforeningers Bogføringspligt. Nu er Forholdet jo for det første det, at det sikkert har meget lange Udsigter med Gennemførelsen af denne Andelslov. Det vilde derfor vistnok være naturligere, om man nu lovgav om denne Genstand, her er Tale om, medens vi have en Bogføringslov til Behandling og ere visse paa at faa det gjort paa en fornuftig Maade. Naar man mener, at det i og for sig er rigtigt, at man fra Lovgivningsmagtens Side sørger for, at Forbrugsforeningerne ligesom alle andre Forretninger drives paa en hæderlig Maade, at der er Orden og Redelighed i Andels- og Forbrugsforeningerne lige saavel som

i alt andet Forretningsliv, hvorfor saa ikke lige saa godt springe som krybe i det, hvorfor stadig henvise til de græske Kalendarere? Men nu kommer det, som er det værste ved det hele, at den højtærede Minister ganske maa have overset, at § 19 slet ikke gælder for alle de bestaaende Andels- og Forbrugsforeninger. Selv om den Dag i Morgen det Landstinget foreliggende Forslag til Lov om Andelsforeninger blev gennemført eller lad mig hellere udtrykke det saaledes, selv om Loven om Bogføring blev vedtagen den ene Dag og Loven om Andelsforeninger den anden Dag, Lovforslaget om Bogføring i den Skikkelse, hvori det foreligger fra Ministerens Side, Forslaget til Lov om Andelsforeninger i den Skikkelse, hvori det foreligger fra den højtærede Regerings Side, vilde der dog ikke være nogen som helst Bogføringspligt for samtlige bestaaende Andels- og Brugsforeninger. Thi der staar i Andelslovens § 1: „Paa de den 1ste Januar 1910 bestaaende Andelsforeninger finde kun Bestemmelserne i §§ 15 og 16 Anvendelse“ — men her er der jo Tale om § 19. Man kan altsaa ikke paa nogen som helst Maade bruge denne Andelslov til at skyde Spørgsmaalet fra sig i dette Tilfælde. Jeg sagde før, at hvad det her gjaldt om, var at skabe Orden og Redelighed i disse Forhold, saavel som i alle andre Forretningsforhold, og naar man saa sætter alle de Forbrugsforeninger, der ikke ere pligtige at løse Næringsadkomst, udenfor Loven om Orden og Redelighed, gør man efter min Mening disse en saare slet Tjeneste, idet det ganske simpelt er det samme som at give dem en sort Kokarde.

Dinesen: Saaledes som jeg har opfattet den Forhandling, der indtil nu har fundet Sted i dette Ting om det foreliggende Lovforslag, kan jeg ikke se rettere end, at det kun er 2 Momenter, der ere Genstand for Diskussionen. Det ene er Spørgsmaalet om, i hvilken Udstrækning man skal inddrage Beværtning og Haandværk under Bogføringspligten, og det andet, hvorledes Andels- og Forbrugsforeninger o. s. v. skulle stilles.

Jeg nærer ligesom f. Eks. det ærede Medlem fra Sorø (Poul Christensen) Tvivl om Rigtigheden af at inddrage Beværtning og Haandværk under Loven i saa stort Omfang som her foreslaaet. Jeg lagde ganske vist nøje Mærke til det Eksempel, der fremførtes af den højtærede Minister om den Haandværker, hvis Bo ved hans Død befandt sig i saa slet Tilstand som den af den højtærede Minister omtalte,